

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๒ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๓ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่นๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ สถาบันอุดมศึกษาใดจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๑

ข้อ ๕ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๖

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาพยาบาลศาสตร์

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

๑. ชื่อสาขา และสาขาวิชา

ชื่อสาขา

พยาบาลศาสตร์ (Nursing Science)

ชื่อสาขาวิชา

๑.๑ ปริญญาโท

- ๑.๑.๑ การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ/การพยาบาลผู้ใหญ่/การพยาบาลผู้สูงอายุ
- ๑.๑.๒ การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต
- ๑.๑.๓ การพยาบาลเด็ก
- ๑.๑.๔ การพยาบาลเวชปฏิบัติผู้สูงอายุ
- ๑.๑.๕ การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
- ๑.๑.๖ การพยาบาลเวชปฏิบัติอาชีวอนามัย
- ๑.๑.๗ การผดุงครรภ์
- ๑.๑.๘ การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อและการควบคุมการติดเชื้อ
- ๑.๑.๙ การพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก
- ๑.๑.๑๐ การบริหารทางการพยาบาล/การจัดการทางการพยาบาล
- ๑.๑.๑๑ การพยาบาลสาขาอื่น ๆ

๑.๒ ปริญญาเอก

พยาบาลศาสตร์
(Nursing Science)

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

๒.๑ ปริญญาโท

ภาษาไทย: พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (.....)
พย.ม. (.....)
ภาษาอังกฤษ: Master of Nursing Science (.....)
M.N.S. (.....)

๒.๒ ปริญญาเอก

ภาษาไทย: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)
ปร.ด. (พยาบาลศาสตร์)
พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต
พย.ด.
ภาษาอังกฤษ: Doctor of Philosophy (Nursing Science)
Ph.D. (Nursing Science)
Doctor of Nursing Science
D.N.S.

๓. ลักษณะของสาขา

สาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นศาสตร์ของการปฏิบัติกับชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ทุกวัย ทั้งบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน ในทุกภาวะสุขภาพ โดยบูรณาการความรู้เชิงประจักษ์จากศาสตร์ทางการพยาบาล ศาสตร์ทางการแพทย์ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ศิลปะ การพยาบาล กฎหมาย และประสบการณ์บนพื้นฐานของสัมพันธภาพที่เอื้ออาทร เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การฟื้นฟูสภาพ การดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย และผู้พิการ ตลอดจนผู้ที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต การพยาบาลยังรวมถึงการปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย การให้ความรู้และคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและประชาชน การเสริมสร้างพลังเพื่อให้ผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนสามารถดูแลตนเองและพึ่งพากันเอง รวมทั้งสามารถปรับตัวอยู่กับภาวะเจ็บป่วยและข้อจำกัดได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การศึกษาพยาบาลในระดับบัณฑิตศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล และ/หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ ปริญญาโท

๔.๑.๑ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรม มีความไวเชิงวัฒนธรรม ในการปฏิบัติการพยาบาล จริยธรรมการวิจัย รวมทั้งจริยธรรมเชิงวิชาการ

๔.๑.๒ มีความรอบรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหาสาระของศาสตร์การพยาบาล กระบวนการวิจัย และสถิติ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาหรือการบริหารจัดการ

๔.๑.๓ สามารถบูรณาการศาสตร์การพยาบาล ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา หรือการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย

๔.๑.๔ พัฒนาดตนเองและแสวงหาความรู้อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง

๔.๑.๕ มีภาวะผู้นำ สามารถบริหารจัดการและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ รวมทั้งสนับสนุนผู้อื่นให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๖ มีความสามารถในการทำวิจัยหรือโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ในสาขาวิชา ตลอดจนเผยแพร่ผลงานอย่างมีมาตรฐาน

๔.๑.๗ มีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์รูปแบบ/ นวัตกรรม/วิธีแก้ไขปัญหาการพยาบาลที่ซับซ้อนในสาขาวิชา

๔.๑.๘ มีทักษะในการทำงานเป็นทีมกับทีมสุขภาพและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย/ผู้รับบริการ

๔.๑.๙ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการสื่อสาร และการจัดการสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย ปรับปรุงคุณภาพและระบบการพยาบาล

๔.๒ ปริญญาเอก

๔.๒.๑ สามารถกำหนดปัญหาการวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหา/สถานการณ์ด้านสุขภาพหรือการพยาบาลโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

๔.๒.๒ สามารถวิจัยสร้างความรู้ใหม่ พัฒนาระบบบริการพยาบาลและสุขภาพ และเผยแพร่ผลงานวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาลในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ

๔.๒.๓ สังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาลและการบริการสุขภาพ ที่เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรสุขภาพและเพิ่มคุณภาพการบริการ

๔.๒.๔ มีภาวะผู้นำด้านวิชาการและวิชาชีพ สามารถชี้้นำความถูกต้องและนำการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและวิชาชีพการพยาบาล

๔.๒.๕ มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถจัดการปัญหาจริยธรรมที่ซับซ้อนทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ

๔.๒.๖ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการสื่อสาร และการจัดการสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย ปรับปรุงคุณภาพและระบบการพยาบาล

๔.๒.๗ มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพ

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

๕.๑ ปริญญาโท

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาโทสาขาพยาบาลศาสตร์ ใช้ผลการเรียนรู้เป็นฐานในการดำเนินการหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ จึงได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาโทไว้ ๕ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

๕.๑.๑ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเป็นคุณธรรม จริยธรรมการวิจัย จริยธรรมเชิงวิชาการ สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ให้คำปรึกษาและชี้แนะทางกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ พึงทักษ์สิทธิเพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

๕.๑.๒ ด้านความรู้

อธิบายและวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งในศาสตร์การพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา รวมทั้งกระบวนการวิจัยและสถิติ

๕.๑.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบร่วมกับบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาลศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักฐานเชิงประจักษ์ ประสบการณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการดูแลผู้ป่วยหรือผู้รับบริการที่มีปัญหาซับซ้อนหรือปัญหาที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น เลือกใช้เครื่องมือในการประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่เหมาะสม สามารถจัดการผลลัพธ์ทางการพยาบาลและระบบสุขภาพ พัฒนาศักยภาพผู้ป่วยหรือผู้รับบริการและครอบครัวให้สามารถประเมินและจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพี่เลี้ยงหรือต้นแบบในการปฏิบัติ ประยุกต์หลักการด้านคุณภาพและความปลอดภัยมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยหรือผู้รับบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบ สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและการดูแลสุขภาพทางเลือกมาใช้ และสามารถทำวิจัย/โครงการ/สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

๕.๑.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

แสดงภาวะผู้นำ สามารถริเริ่มการเปลี่ยนแปลง ทำงานร่วมกับทีมสุขภาพและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความไวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองรวมทั้งวิชาชีพและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจและสร้างคุณค่าของวิชาชีพ สร้างวัฒนธรรมในการทำงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

๕.๑.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล และวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อการติดตามเฝ้าระวังและการจัดการกับความเสี่ยง สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วย/ผู้รับบริการ/ทีมพยาบาลและทีมสหสาขาวิชาชีพ เผยแพร่ผลงานและแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ ทั้งในและนอกองค์กรอย่างมีมาตรฐาน

ทั้งนี้ การกำหนดผลการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน

๕.๒ ปริญญาเอก

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาเอกสาขาพยาบาลศาสตร์ ใช้ผลการเรียนรู้เป็นฐานในการดำเนินการหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ จึงได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาเอกไว้ ๕ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยรายละเอียดแต่ละด้าน มีดังนี้

๕.๒.๑ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความมีจริยธรรม จรรยาบรรณ ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ สามารถวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมที่ซับซ้อนทางการพยาบาล ระบบบริการสุขภาพ และวิจัยรวมทั้งตัดสินใจโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นผู้นำทางจริยธรรม (ethical leadership) เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วย/ผู้รับบริการทำหน้าที่แทนวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพ (professional advocacy) ให้วิชาชีพได้รับความน่าเชื่อถือ ศรัทธาและไว้วางใจจากประชาชน

๕.๒.๒ ด้านความรู้

อธิบายและวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งในปรัชญา ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และกลวิธีในการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล รวมทั้งกระบวนการวิจัยและสถิติขั้นสูง

๕.๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการความรู้เชิงลึกของศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบงานวิจัยที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่/นวัตกรรมทางการพยาบาลและสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลและปรับปรุงผลลัพธ์ทางการพยาบาล สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการพยาบาลและสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านสุขภาพ

๕.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับทีม นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ระบบบริการพยาบาลและระบบสุขภาพ เป็นผู้นำร่วมกับเครือข่ายในวิชาชีพและสหสาขาวิชาชีพ เพื่อจัดการปัญหาสุขภาพของประชาชนด้วยองค์ความรู้ด้านวิชาการและวิจัย สนับสนุนและเป็นที่เลี้ยง ให้ผู้อื่นในการพัฒนางานวิจัย/นวัตกรรมทางการพยาบาลและสุขภาพ สามารถชี้แนะความถูกต้องด้านสุขภาพให้กับสังคมและพิทักษ์สิทธิเพื่อประโยชน์ให้กับผู้ป่วย/ผู้รับบริการ

๕.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศในการสืบค้น คัดกรอง และใช้สถิติในการวิเคราะห์/แปลผลข้อมูลที่ซับซ้อนด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อสารข้อมูลที่ซับซ้อนได้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ในวงวิชาการ วิชาชีพ และสังคม เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายทีมสุขภาพและผู้ป่วย/ผู้รับบริการ นำเสนองานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยผ่านสิ่งพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพที่มีมาตรฐานทั้งระดับชาติและนานาชาติ

ทั้งนี้ การกำหนดผลการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน

ผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นหลักหรือแนวทางในการกำหนดผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร (มคอ.๒) ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาจะกำหนดผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร (มคอ.๒) สู่วิชาต่างๆ (มคอ.๓)

เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถาบัน และเป็นการรองรับการประเมินตามมาตรฐานสากลต่อไป สถาบันศึกษามีทางเลือกในการกำหนดผลการเรียนรู้และการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่วิชาได้ตามแนวทางต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ กำหนดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และที่อ้างอิงเชื่อมโยงได้กับผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้าน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และนำผลการเรียนรู้ดังกล่าวไปจัดทำแผนกระจายความรับผิดชอบกับรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรโดยตรง หรือ

แนวทางที่ ๒ กำหนดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และนำผลการเรียนรู้ดังกล่าวไปจัดทำแผนกระจายความรับผิดชอบกับรายวิชาต่างๆ และต้องมีการชี้แจงหรือจัดทำตารางเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นว่า ผลการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นนั้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรืออ้างอิงได้กับผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้าน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาการพยาบาล

๗. ระบบการจัดการศึกษาและโครงสร้างหลักสูตร

๗.๑ ระบบการจัดการศึกษา

ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๗.๒ โครงสร้างหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๗.๒.๑ ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม มีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

แผน ก แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ประกอบด้วย

๑) วิชาแกน จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๒) วิชาเฉพาะสาขา จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

(ให้มีวิชาภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยกำหนดให้ระยะเวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ในระบบทวิภาค)

๓) วิชาเลือก จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต

๔) วิทยานิพนธ์ จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยเพิ่มเติมรายวิชาทางการพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะทางการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา มีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

๑) วิชาแกน จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๒) วิชาเฉพาะสาขา จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

(ให้มีวิชาภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต โดยกำหนดให้ระยะเวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตในระบบทวิภาค)

๓) วิชาเลือก จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต

๔) การค้นคว้าอิสระ จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๒.๒ ปริญญาเอก

แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

๑) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ มีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชาในระบบทวิภาค ดังนี้

แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย (แบบ ๑.๑) โดยทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยมีจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิตในระบบทวิภาค สถาบันการศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันการศึกษา กำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต ผู้เข้าศึกษาในโปรแกรมนี้ต้องมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท

แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และเรียนรายวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และเรียนรายวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน